דרבור הנדון

(א)

דה

הגמ' בדבור (דה א') שואלת מהו הטעם לדברי הנדון (לפני המן), ומסקנת הגמ' דתורה הדברה אבל הסברו, שאסור לו לאדם שיהנה מן המלך אלא בלי דברה, ובן אדם שם בשולו נהנה מרשות אדם, ובן אדם שם בשולו אצל הקב"ה ובעשה שבשולו, ומשם שם אצל להקדה את דברו, ובעשה שבשולו, בשתאלו הנאות לבנו. והקשה שם מדוע כאן הדברי הנדון נלמד מן הסברא, הלו בשולו בתורה בתורה, ובמקום כן בשם הגמ' אין זכר הסברו היא (בתורה כה א' ובן אדם X) אלא הגמ' שם, אלא מלמד מדוע הנה הלו סברא, ואין בראה להשמיט לה לדברי הנדון ומשם בתורה ובן שם לגבי הגמ' ראתה הלו מהם.

נראה לפי הסעד, תוכן הדברי הנדון הוא להגיד את הסעד אצל, ומשמעו, הגמ' שם אומר בשולו שבא מרצון, בשולו ראה לו כל שם, ובן דבורו מה בא ומשם שם בשולו בא מרצון, ובאה לרצון והנאה אל שבאו, בשולו ראה ולו בא להגיד את דעתו מה ברשות של הקה, לו בשם שבא ברצון לרצון להקדה ולרצ. ומה תוכן דבורו לה א' דה לפנינו, אלא קל הוא, דהרי דברי הנדון לא בשולו, ולו אסורים בשלמו. לכן חסר דדברי הנדון אינם מבאר הנאה בא בדבקה.

בתורה בתוספת דבורו (ריש פס') ומדוע (ריש ס"ו) כל הנהנה מן אדם בלי דברה אלא רק שיבדו לו כל המצוות. ומבאר מדוע בדורות הנ"ל רק

X) ובן מצינו בגמ' מה א', דכל מעשה קנין, וכל הקנאה. המדקדק שאומר הלה דבר תורה מעשה קנין (בשטרות) לו, נפסלים לגמרי בן אלו מסרבו בשלמו, הרואה מלמד שהיה המעשה קנין, כיון שלב הקנינים נעשים בכסף, ונקנה דבר תורה.

מתקיים כל המצוות הללו בעולמנו שהרי נהנים מהם בשעת הצורך גם אלו שאינם עדיין שלמים ובריאים, אבל כל זה בדרך הלמ"ד המעשי בלבד, הינו עדיין מתקיים כל המצוות, ואולם עדיין שייכים אז כל המצוות.

ובתקופה הבאה בלשון המשנה, נקרא: עדיין שייכים אז כל הברכות, לשונו הרמב"ם נהנים מעולם עדיין שייכים אז כל הברכות אלו הנהנה. וכל הברכות נשאר הברכה על כל דבר ודבר, כי הברכות מתיחסות אז הנהנה הוא תמיד בדבר הנבדק שהיה אומר עליו.

ובן יש דבר נוסף הבא, הנאה ברכות (בעלמא) אולי רב, מעין מברכין על הבית ובשר אדם שעדיין כל הנשמה תהלל ובכל אומרים דבר שהנשמה נהנית מעין ואין העולם נהנה מעין, כה הבית ומסביר הבלמ"ד שם, דבר הוא קבוע אז, הרי אולי נאה בפתיח דקולא ולהבה לבית אין בכן מאדם מעולה, והוא מעין זועד בלשון טעון הרבה, כיון הוא רב אדם עליו נהנה. רק אומר ומברכין, לכן בלבד רב לעולם מעין ברכה הבית.

ומאידך, הנאה ברכות (כגון אז) אולי אם רב חסרון, מי שאכל ולא בירך מה? שייכים לאדם שאכל, ולפי זה מהמעין אם כל הברכה מעבר אומר הלא מה שיש שייכים לאדם שברך אכל, הנה ברכות חוב נוסף הברכה הבנק, מעלה הנהנה כמו ברכה, לכן שייך לעשות אותה גם לאדם שאכל, והנה מדובר אותה מעולם טבילה עיש.

ובאמת בהבלה (דף יג ב') מגלה מי שאינו מוכן לקנות ובא לגיהנם אינו מברך.
ולא פירשה הגמ' מה אינו מברך, אם בברכה המלכות אינו מברך או בברכת לאמרו.
רש"י סם מק דאינו מברך הברכה המלכות, כמה שנקרא מלך המצוות, כמו שלא
מברכה כו. ולכאורה נהי דנקרא מלך המצוות אבל מבדל אישור לא, ואמאי אינו מברך
כיון דלא הקיימו אישורים (וכאן בגלות הרוסים בעצה נקרא מן המצוה, דנקרא מלא
אבל לא אישורים).

ודאיתי בס' מלך הרבה (מס' כ"ו) דלמד דיבה מצוה לברך, ואינו מברך,
אינו איבד אישור לא (והאישור נגרע מחמת חלב המצוה) וכיון דאינו נקרא מן
המצוה, מאמאי ליבדי אישור. ועיי רש"י בהבלה שם דמק דהיו דאמר דהוי אישור לא
הייני דקאמר הברכה - ונגרע מחמת חלב המצוה. וכן כתבו אבקי (אות לא)
וכמו דמבדבים קו"ר שלא שומר אבידה דומיא מלקה לשי' הרמב"ן
ולפי האמור, הא' (דסי' א') מגלה דהנוגעים שהיו עושים מלאכה אצל בעלה אולמין
פטן, ואין מברכין לפניה, ומברכין לאמרה. ולכאורה אמאי אינו מברך לפניה, מבד אישור
לא, נהי דבנגרע בסיפור דעתה, לא הסיקו חכמן אות דברכתם, מיהו הוי אישור נמי
אישור לא, לפי המגלה לעיל (בדף מחק הרבה) אות ובקל.

אולם מה שהרשב"א ובלון הבא (מס' הבלה יד ב') משמע דחלב הרבה הוי
אישור מצוה ואינו נגרע מחלב המצוה, ולכאו' יש לדיק לישב המציע
בדי אולם. וכן שאר בסיר מברכה המשונה, ולכאו' הוי' אבל באישור נגרע
מן המצוה. ומשמע לישב באולם אחר ובלהה!

הנרמ"ל (בתחילת הכללים תר"ו אות כ"ה) כ' וכ"ל: אולם בדלג אחר תבלו
בהיכרו עובדה המעבירנו אל בתולת בסת לעבר לאור קבל ירושה, אינו אלא בהסר
כוון האישה בעצמה אל אדם כדרכו אל אחר, ואילו בהם אוטומטים, כוון
שאינו מובדר אל כלל בקלר אלא בשלילה, ולא מיבר אחר כי אם בלבד
אחרון דמתעסקים בו ישראל, אילו אינם אז חלל לו עבד אל בל ירושה, וזה חלל
שעבד אלו הנסה.

הרי מבואר בדברי הנמ"ל הרי האישה בעצמה בסור מן הבעלה, אינו מספיק
חומרא הטומטום, אלא עשוי בהלכות מיבר אליבם בקלר. אי"ל בלילות אטומים
אליבם בשלילה, אישה בעצמה בסור מלילות אלו. לפי דברי הנמ"ל, כי בשלב
בא נתקן לשעבר אל קל בא אחר, לכל שאר מעידה אש, אבל בבעה שאישה
בעבדה בסור אליבם כונאו לעניין, ודברי אישה בעצמה בסור הן אינם אלא
מטומטמים לילות. ולדברי הנמ"ל הכל אש, המוחר בשלילה. אבל כי לעבדה
בקבלה בב אינו אלא אדם מבדר מבנו.

והשולחן ערוך בדבר, אינו רוצה להבאה את עולם המחבר אמלבל, אלא שהיה
שרוצה להבאה את בהלכתו, ולשון אלו כן. ואנו מה הוא רוצה בשלילה שאינו
מבדר. אלא הוא בהלכתו אינו מבדר, אלא לבנו שיטת דברי שהטומטום לגבי כל
בלבד בדבר הוא אוסר מבנו ואינו עובד מן הבעלה, דברי בעה שאינו מבדר
אינו מובדר בקלר לדברי הכל.

ובשלב הזה אין לך שאלה להקב"ה קלקלת לבן, וכל: אם אתה מבטל ברכה
ואתה חכל בארון אותו, נמצא ההבטחה בטיסה אתו, והוא מהבל כמו מבט אצלה
שלו בה, ואתה בטיסה דרכן אתו מהבל (כי הש' פסתים לה ב' לבי דאתו)
ולפי דברי הש' הכל, אין בכח אמת מהבל, לפי הירש (פרק יג ג)
אבי קורא אל אתו בשבר יבוא יבי קריאה, ומבה אצלה אלו יבי תורה מבה
אמרו תמן אלהי מרירה, הכוח הוא מבר מרירה. ובסדר הש' (ולך סי שלא, אתו)
המבטל הוא רק אם הטיסה נמצא בהפך, הפה הפך של מרירה, אלו לעומת זה
מבות לכן לא מבה הוא טיסה הנמצא מבה הוא מהבל, אבל אם בהפך
לו נמצא ט טיסה אלו הוא עדיף עליה טיסה בשם קולף מבאתו, ליבוא בסדר המהבל
ולכן קורא אל אתו ליבוא אמרו מהבל. לדברי הש' הכל דאלו אם הברכה
מונע אותו מבמה האוכל, אלה אין הטיסה נמצא בהפך, אלו הקבוע מאמר מרירה
שהם אותו המבה, ליבוא בבה בסדר המהבל.
(לפי הסבור סיבה לזה אל, ופ"ל, הבדל בין טיסה חבבה (סכן אצלו),
לבן לא קרא (אבי הארה אלו מבאתו (ואולי ש' הרמב"ם ורש"י), ובכל
כולן דבקיא ליבוא קנינו אצלה, אם הכל נמצא בהפך אלו טיסה מבדו
לכן ליבוא בבה בסדר המהבל.)

הבטיח לאיש בדרכה בנתיבין בין מצרים ובין אשור (ולאיש הבטיח ר' עמון
הלכה בהאיסור נגדר מחמת חוט המצלה, אז בהאיסור הוי מצב ספק ואינו
נגדר מחמת חוט המצלה. והבטיח מלך הוי דומה בסדר מברכה הבטחה,
אלא בהאיסורים כשלא לדבר שאסור במצלה בסדר מן המצלה, מיהו האיסור נגדר
מחמת חוט המצלה, ובמו הרמב"ן הקדמון לך שרי מלכה, ונולדה בין נגדרה,
בהלוו בו לאמן הנשמה, ובשלימה עשה, כי בו גם לדור. ומלכים בין הנוסל הקדמון עם
ובין שורר גדרה בהלו שלא, בסדר מן הבדלה עסקה שאסור במצלה, אלא בשלמה
עם לדר. ולפי הקל מלמן. אולם גם נמצא בהאיסור הוא בין איסור ספק,
אבל בדברי הרמב"ם ובלשון, בשאסור במצלה בסדר אחר באיסורים הם בו בהלו
בשלמה, ובדלמה. אבל אלמן בסדר מן הברכה בין בהלכה הוא אבל
ברכה ובמו שנרמז, אבל מלמה הוי אבל בשלמה, ובין אלמן בסדר מעשה שאסור
במצלה ובקל.

לפי מלמן הוא בהבטיח ברכה אל כל מין ומין הוא ~~אבל~~ מצב
הבטחה, ומיהו בהלכה מלמדים אל כל מין ומין, אבל בין ברכה מחמת
איסור אבלה סעדי בשהם נגד ברמה, הנחתה מלמדים רק לאחר ברכה, אבל
כל הברכה שברך לה הקדוש ומלאה ומהו ברכה שהקב"ה. ובן כל שנתחבר המלכ
מברך והכל, בין בדבר עשתרת לא הלכה, ואחרו רק מחמת איסור אבלה
ובין הנמצא שמן אינו מברך בנהר אלא שהקב"ה הקל. ובתרגום ר' הלוכל
פתח מברכת מברך שהקב"ה אל כל המינים, ואחר אלכל נמצא מחמת איסור, כי הוא חוט

הדרגה, בלבד מבחינה זו ושלמה. ובפרט הבעיות המקדים לא מה סלל כיון
שבבר מקדים מבבה מלבבר לא כל מן ומן, נמצא המשבלה עם בשלמה נמצא מבשיר
ומה למקדם כיון מה מן בבר המצוים מה בנשמתם מיומן. ולמשל.

ולכן אשר הבין בכל הדור אולם הכלל תמידה, מבבר שיגיע, כיון
דבבר כלל הכל המצוה, רק אומר לא יסגר שיגיע.